

ними. Проте, таке визначення є неповним щодо сільськогосподарських відходів. Адже продукти життєдіяльності сільськогосподарських тварин не можна вважати речовинами, що утворюються у процесі людської діяльності. Відтак, на найнебезпечніші органічні відходи законодавство про відходи не поширюється [2, с. 432]. Отже, для більшої дієвості законодавства України у сфері поводження з відходами необхідно встановити різні правові режими для різних видів відходів, наприклад: побутових, промислових, сільськогосподарських тощо.

З огляду на забезпечення пріоритету вимог екологічної безпеки у сфері сільськогосподарського землекористування, Закон України «Про відходи» покладає на підприємства, установи, організації певні обов'язки у сфері поводження з відходами, а саме: запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів; забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення зниження і псування відходів, що мають ресурсну цінність та підлягають утилізації; не допускати зберігання та видалення відходів у несанкціонованих місцях чи об'єктах та багато інших обов'язків.

Варто зауважити, що нами виокремлено лише деякі правові аспекти щодо забезпечення екологічної безпеки у сфері використання земель сільськогосподарського призначення. Чинне законодавство та правова доктрина може слугувати підґрунтям для подальших досліджень у зазначеній сфері відносин.

Викладене вище дає підстави для **висновку** про те, що питання правового забезпечення вимог екологічної безпеки у сфері сільськогосподарського землекористування з огляду на пріоритетність останніх, посідають важливе значення для подальшого реформування в Україні земельних та аграрних відносин.

Література

1. Андрейцев В.І. Конституційно-правові засади національної екологічної безпеки / В.І. Андрейцев // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2001. – Вип. 41. – С. 5-20. – (Серія: Юридичні науки).
2. Аграрне право України : [підруч. / за ред. О.О. Погрібного]. – К. : Істина, 2004. – С. 432.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

Ходацький О. В.

Науковий керівник: Мельченко С. Ф., доцент

Аналізуються основні тенденції виробництва свинини в Україні та окремо по Вінницькій області, виділяються пріоритетні напрямки розвитку свинарства

Вступ. Забезпечення населення нашої країни м'ясом і м'ясопродуктами в значній мірі залежить від ефективності ведення галузі свинарства, найбільш повного використання її виробничого потенціалу. Досить високий рівень виробництва і споживання свинини на базі інтенсифікації галузі у відомій мірі визначають виробничу незалежність держави, соціально-економічну стабільність суспільства.

Свинарство — це галузь сільськогосподарського виробництва, що забезпечує населення багатьох країн світу цінними продуктами харчування. Свинина має велике значення в харчуванні людини і користується великим попитом у населення [3, с – 43].

Постановка задачі. В Україні свинарство було і в перспективі залишається пріоритетною, національною галуззю сільськогосподарського виробництва. Ситуація останніх років, а також здорова логіка, переконливо свідчить про те, що проблему забезпечення населення м'ясом практично неможливо вирішити без ефективного розвитку свинарства в усіх господарствах незалежно від їхніх розмірів та форм власності. За цих обставин актуальним є вивчення проблем, що стримують розвиток свинарства.

Питанням розвитку свинарства, теоретичним і практичним аспектам розвитку галузі присвячено ряд наукових праць вчених економістів-аграрників. Серед них роботи науковці розробки В.Я. Амбросова, В.Г. Андрійчука, П.К. Кенійського, І. Г. Кириленка, та інших. Разом з тим потребують подальшого дослідження питання щодо розвитку свинарства, шляхів відтворення поголів'я, структури стада у різних категоріях господарств. Повною мірою це стосується Вінницької області, де є всі умови для ефективного ведення галузі свинарства.

Результати дослідження. За науково-обґрунтованими нормами споживання м'яса на одну особу наявного населення має складати 80 кг на рік. Фактично в Україні цей показник у 2008 р. склав 42 кг, або 52,5% раціональної норми [1, с.101].

Для оцінки того, наскільки низькими в Україні є показники чисельності поголів'я свиней, приведемо наступне порівняння. В Данії, де проживає 5 млн. жителів вирощують 25 млн. свиней. На кожних 100 жителів цієї країни щорічно вирощують 500 свиней. В Україні у 2006 році на 100 жителів налічувалося лише 17 свиней, або майже у 30 разів менше, ніж у Данії [3, с.45].

Пріоритетності розвитку цієї галузі віддається завдяки таким виключно важливим біологічно-господарським особливостям свиней, як багатоплідність, всеїдність, скороспілість, економне використання кормів, високий забійний вихід, придатності продуктів забою до різноманітних кулінарних виробів та тривалого зберігання. За біологічним потенціалом свині здатні щодоби набирати вагу більше як на 1000 г, досягати живої маси 100 кг за 115-120 днів при витраті на кожний кілограм приросту до 2 кг сухої речовини корму. Як виробника м'яса і жирів свиней

називають біологічним дивом природи[1, с.101].

У 2008 р. у всіх категоріях господарств Вінниччини було вироблено і реалізовано на забій у живій вазі 111, 4 тис. т м'яса, що становить лише 4 % обсягів виробництва по Україні [4, с.614]. Основними виробниками свинини залишаються господарства населення. На цей час згідно інформаційної статистики Вінниччини виробництво свинини в господарствах населення складає – 73,6%, у сільськогосподарських підприємствах лише 26,4 %. Не дивлячись на великий відсоток по вазі в приватному секторі, загальне валове виробництво свинини значно знизилася порівняно до рівня 1995 р. У 2008 р. усіма категоріями господарств було вироблено 22,7 тис.т свинини, що складає лише 44,2 % рівня 1995 р. (рис.1) [4, с.204].

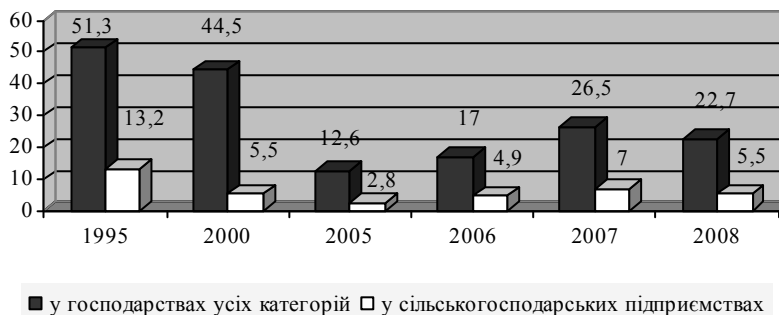

Рис.1.Виробництво продукції свинарства за категоріями господарств по Вінницькій області, тис.т. (у забійній вазі)

Зменшення виробництва свинини зумовлено стрімким зменшенням поголів'я. Загалом поголів'я свиней у Вінницькій області зменшилося з 912,5 тис. гол у 1995р. до 394,5 тис. гол. у 2008 р.[4, с.200].

Вирощування свиней у сільськогосподарських підприємствах супроводжується низькою продуктивністю тварин, високими затратами матеріально-грошових коштів, низькою окупністю ресурсів у галузі [4, с.176]. Занепад свинарства обумовлений збитковістю виробництва свинини у сільськогосподарських підприємствах через недосконалість діючих економічних умов виробництва і реалізації продукції [3, с.47].

Досвід вітчизняних господарств та наукові напрацювання вчених свідчать, що проблему відродження свинарства і швидкого нарощування поголів'я можливо здійснити на основі малозатратних технологій отримання свиней. Тварин утримують в так званих будівлях на дугоподібних опорах (ангарах), що є альтернативою традиційним капітальним виробничим приміщенням. Досвід країн з розвинутою ринковою економікою показує, що вико-ристання ангарів дозволяє суттєво знизити витрати по обслуговуванню тварин, пов'язані з прибиранням гною та кормороздачею, а безперегонний метод утримання забезпечує безстресове вирощування молодняка [2, с.127].

Для відродження свинарства в Україні необхідно розробити на державному рівні систему заходів і впровадити їх у виробництво по збільшенню виробництва повноцінних кормів до забезпечення повної потреби галузі; відродити комбікормову промисловість; забезпечити під-вищення загального рівня годівлі свиней на вирощуванні і відгодівлі, результативно сприяти відбудові і реконструкції з впровадженням новітніх інтенсивних технологій виробництва; вдосконалити, розробити та ввести в дію такі правила і економічні умови, які б гарантували ефективне вироб-ництво продукції в галузі; забезпечити дієве державне регулювання цін і ціноутворення на продукцію [3, с.47].

Висновки. За останні роки виробництво продукції свинарства, як у Вінницькій області, так і в Україні в цілому значно скоротилося. Відродження галузі є об'єктивною необхідністю. Потрібно перевести її на інтенсивну сучасну технологію з поглибленням інтеграційних відносин, щоб одержу-вати конкурентоспроможну продукцію. Розвиток галузі передбачає виваженої державної аграрної політики.

Сподіваємося, що у вирішенні найважливіших питань розвитку високопродуктивної галузі, головні перепони буде ліквідовано і свинарство в недалекому майбутньому займе належне місце в українських господарствах.

Література

1. Горьовий В.П., Срібнюк М.С.Ринкові тенденції аграрного виробництва в Україні// Економіка АПК. - 2008. - №11.- С.101-106.
2. Іванюта В.Ф.,Стан і проблеми виробництва продукції свинарства в Україні// Економіка АПК, 2008, № 10, с. 25-27.
3. Лохоня О.І.,Стан галузі свинарства й визначення напрямів підвищення ефективності свинини в Україні//Ексклюзив агро, 2008, № 4,- с.43-47.
4. Статистичний щорічник Вінниччини за 2008 р. Головне управління статистики у Вінницькій області. - Вінниця. - 2008. - 653 с.

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ